

TULKOJUMS

1. GROZĪJUMS**Sadarbības memorands NAT-I-9406 starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību**

TĀ KĀ Amerikas Savienotās Valstis un Eiropas Savienība vēlas grozīt 2011. gada 3. martā Budapeštā parakstīto sadarbības memorandu NAT-I-9406 starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību ("2011. gada memorands");

TĀDĒĻ TAGAD Amerikas Savienotās Valstis un Eiropas Savienība vienojas par turpmāk izklāstīto.

I pants

2011. gada memorandu, tostarp visus 2011. gada memoranda pielikumus un papildinājumus, pilnībā svītro un aizstāj ar šā nolīguma papildinājumu, kas ietver sadarbības memorandu NAT-I-9406A, sadarbības memoranda NAT-I-9406A 1. pielikumu, sadarbības memoranda NAT-I-9406A 1. pielikuma 1., 2. un 3. papildinājumu un sadarbības memoranda NAT-I-9406A 1. pielikuma 1. papildinājuma 1., 2., 3., 4. un 5. pievienoto dokumentu.

*II pants***Stāšanās spēkā un izbeigšana**

- A. Līdz spēkā stāšanās dienai šo nolīgumu un tā papildinājumu piemēro provizoriski, sākot no tā parakstīšanas dienas.
- B. Šis nolīgums un tā papildinājums stājas spēkā brīdī, kad Amerikas Savienotās Valstis un Eiropas Savienība rakstiski informē viena otru, ka ir pabeigtas to iekšējās procedūras, lai šis nolīgums stātos spēkā, un nolīgums paliek spēkā līdz tā izbeigšanai.
- C. Katra Puse var izbeigt šo nolīgumu un tā papildinājumu jebkurā laikā, sešdesmit (60) dienas iepriekš rakstiski paziņojot to otrai Pusei. Šā līguma izbeigšana izbeidz tā papildinājumu, tostarp visus pielikumus, papildinājumus un pievienotos dokumentus, ko Puses pieņēmušas saskaņā ar sadarbības memorandu.

*III pants***Pilnvaras**

Amerikas Savienotās Valstis un Eiropas Savienība vienojas par šā nolīguma noteikumiem, apliecinot to ar attiecīgi pilnvarotu pārstāvju parakstiem.

Briseļē, divtūkstoš septiņpadsmitā gada trīspadsmitajā decembrī, divos eksemplāros angļu valodā.

Eiropas Savienības vārdā –

Amerikas Savienoto Valstu vārdā –

_____

1. GROZĪJUMA PAPILDINĀJUMS

Sadarbības memorands NAT-I-9406 starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību

SADARBĪBAS MEMORANDS NAT-I-9406A

starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību par gaisa satiksmes pārvaldības modernizāciju, civilās aviācijas pētniecību un izstrādi un vispārēju sadarbību

TĀ KĀ Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienībai ir kopējs mērķis veicināt un attīstīt sadarbību civilās aviācijas jomā; un

TĀ KĀ šāda sadarbība veicinās attīstību, drošību un efektivitāti civilajā aeronautikā Amerikas Savienotajās Valstīs un Eiropas Savienībā;

TĀDĒĻ TAGAD Amerikas Savienotās Valstis un Eiropas Savienība (kopā turpmāk sauktas "Puses" un atsevišķi "Puse") vienojas uzsākt kopīgas programmas saskaņā ar šādiem noteikumiem.

I pants

Mērķis

A. Šis sadarbības memorands ("šis memorands"), tā pielikumi, papildinājumi un pievienotie dokumenti paredz noteikumus savstarpējai sadarbībai civilās aviācijas pētniecības, izstrādes un apstiprināšanas jomā un visos gaisa satiksmes pārvaldības (ATM) modernizācijas posmos. ATM modernizācija ietver pētniecības, izstrādes, apstiprināšanas un izvērtēšanas pasākumus ar mērķi nodrošināt vispārēju savstarpēju savietojamību. Šajā nolūkā puses var nodrošināt personālu, resursus un saistītos pakalpojumus, lai sadarbotos, ciktāl uz to aicina šis memorands, tā pielikumi, papildinājumi un pievienotie dokumenti. Visus šajā memorandā un visos pielikumos, papildinājumos un pievienotajos dokumentos paredzētos pasākumus īsteno, ievērojot atvēlēto līdzekļu un citu nepieciešamo resursu pieejamību šādiem nolūkiem.

B. Šā memoranda mērķi var sasniegt, sadarbojoties kādā no šādām jomām:

- 1) informācijas apmaiņa par programmām un projektiem, pētniecības rezultātiem vai publikācijām;
- 2) kopīgu analīžu veikšana;
- 3) civilās aviācijas pētniecības, izstrādes un apstiprināšanas programmu un projektu koordinēšana un ATM modernizācijas pasākumu koordinēšana, kā arī pušu nodrošinātā attiecīgā īstenošana, balstoties uz kopīgiem centieniem;
- 4) zinātniskā un tehniskā personāla apmaiņa;
- 5) pētniecības darbības un savietojamības pētījumu īpaša aprīkojuma, programmatūras un sistēmu apmaiņa;
- 6) simpoziju vai konferenču kopīga organizācija; un
- 7) savstarpējas konsultācijas ar mērķi saskaņot rīcību attiecīgās starptautiskās organizācijās.

C. Ievērojot piemērojamos normatīvos aktus un politikas jomas, ko var papildināt vai grozīt, puses, ciktāl tas iespējams, veicina dalībnieku iesaistīšanos sadarbības pasākumos saskaņā ar šo memorandu un tā pielikumiem, papildinājumiem un pievienotajiem dokumentiem, lai nodrošinātu līdzvērtīgas iespējas dalībai savos attiecīgajos pasākumos. Puses iesaista dalībniekus sadarbības pasākumos, ko īsteno uz savstarpības pamata saskaņā ar šādiem principiem:

- 1) abpusējs labums;
- 2) līdzvērtīgas iespējas iesaistīties sadarbības pasākumos;

- 3) vienlīdzīga un taisnīga attieksme;
- 4) apmaiņa ar informāciju laikus, kas varētu ietekmēt sadarbības pasākumus; un
- 5) pārredzamība.

D. Šādi sadarbības pasākumi notiek saskaņā ar II pantā noteiktajiem īpašajiem pielikumiem, papildinājumiem un pievienotajiem dokumentiem.

II pants

Īstenošana

A. Šo memorandu īsteno, izmantojot šā memoranda īpašos pielikumus, papildinājumus un pievienotos dokumentus. Šajos pielikumos, papildinājumos un pievienotajos dokumentos, kas ir memoranda sastāvdaļa, pienācīgi norāda uz īpašu jomu vai mērķi, attiecīgas sadarbības raksturu un ilgumu, rīcību ar intelektuālo īpašumu, atbildību, finansējumu, izmaksu sadali un citus atbilstīgus jautājumus. Ja šajā memorandā vai tā pielikumā nav skaidri noteikts citādi, tad pretrunu gadījumā starp noteikumiem pielikumā, papildinājumā vai pievienotā dokumentā un noteikumiem šajā memorandā prioritāte ir noteikumiem šajā memorandā.

B. Šajā memorandā un tā pielikumos, papildinājumos un pievienotajos dokumentos ietverto sadarbības pasākumu saskaņošanu un administrēšanu Amerikas Savienoto Valstu valdības vārdā veic Federālā aviācijas administrācija, bet Eiropas Savienības vārdā – Eiropas Komisija.

C. Šā memoranda koordinācijai un administrēšanai izraudzītās iestādes, kam jāiesniedz visi pieprasījumi par pakalpojumiem saskaņā ar šo memorandu, ir šādas:

1. Amerikas Savienoto Valstu vārdā –

*Federal Aviation Administration
Office of International Affairs
Africa, Europe & Middle East Office, AEU
Wilbur Wright Bldg., 6th Floor, East
600 Independence Ave., SW
Washington, D.C.
20591, USA
Tālrunis: + 1-202-267-1000
Fakss: + 1-202-267-7198*

2. Eiropas Savienības vārdā –

*European Commission
Directorate-General for Mobility and Transport
Directorate for Aviation
Rue de Mot, 24
1040 Brussels, Belgium
Tālrunis: + 32-2-299-19-15*

D. Tehnisko programmu koordinātorus īpašām darbībām nosaka, kā norādīts šā memoranda pielikumos, papildinājumos un pievienotajos dokumentos.

III pants

Izpildes vadība

A. Šā memoranda izpildes vadība

1. Puses ar šo izveido pārvaldības procesu, ko īsteno pārstāvji no:

- a) Amerikas Savienotajām Valstīm, proti, Federālās aviācijas administrācijas (FAA) administrators; un
- b) Eiropas Savienības, proti, Eiropas Komisijas Mobilitātes un transporta ģenerāldirektorāta (MOVE ĢD) ģenerāldirektors.

Turpmāk tekstā "Pušu pārstāvji".

2. Pušu pārstāvji pārrauga sadarbību šā memoranda pielikumā, attiecīgajos papildinājumos un pievienotajos dokumentos minētajos jautājumos.
3. Pušu pārstāvji:
  - a) pieņem pielikumus un to grozījumus; un
  - b) pieņem priekšlikumus citiem šā memoranda grozījumiem.
4. Pušu pārstāvji šā memoranda un tā pielikumu, papildinājumu un pievienoto dokumentu darbības jomā strādā pie:
  - a) problēmām, kas var rasties, un izmaiņām, kas var ietekmēt šā memoranda un tā pielikumu, papildinājumu un pievienoto dokumentu īstenošanu;
  - b) vienotas pieejas jaunu tehnoloģiju un procedūru ieviešanai un pārejai uz tām, tostarp pētniecības, novērtēšanas un ATM modernizācijas pasākumiem, kā arī citām abpusēji interesējošām jomām; un
  - c) kādas Puses noteikumu projektiem un tiesību aktiem, kas varētu ietekmēt otras Puses intereses, kas attiecas uz šā memoranda un tā pielikumu, papildinājumu un pievienoto dokumentu darbības jomu.
5. Pušu pārstāvjiem nav jāorganizē regulāras sanāksmes. Sanāksmes var sasaukt *ad-hoc*. Šīs sanāksmes var noturēt telefoniski, kā videokonferences vai klātienē. Pušu pārstāvju lēmumus dokumentē un pieņem vienprātīgi.
6. Pušu pārstāvji var *ad-hoc* uzaicināt konkrētu jomu ekspertus un pēc vajadzības izveidot tehniskas darba grupas.

B. Pielikumu izpildes vadība

1. Katru šā memoranda pielikumu pārvalda tā izpildkomiteja. Katru izpildkomiteju kopīgi vada FAA un Eiropas Komisijas pārstāvji atbilstīgā darbības līmenī saskaņā ar piemērojamā pielikumā paredzēto norikojumu.
2. Puses pēc vajadzības norīko citus izpildkomitejas locekļus, lai tie pārstāv savas atbildības jomas.
3. Izpildkomiteja var *ad-hoc* pieaicināt konkrētas jomas ekspertus.
4. Izpildkomiteja pārrauga darbu, ko īsteno jebkādas komitejas, darba grupas un jebkādas citas grupas, kas izveidotas saskaņā ar to attiecīgajiem pielikumiem, saistītajiem papildinājumiem un pievienotajiem dokumentiem. Izpildkomiteja izstrādā un pieņem iekšējo reglamentu.
5. Visus izpildkomitejas lēmumus vienprātīgi pieņem tās līdzpriekšsēdētāji. Lēmumi ir rakstiski, un tos paraksta līdzpriekšsēdētāji.
6. Izpildkomitejas var izskatīt jebkuru jautājumu, kas saistīts ar to attiecīgo pielikumu, saistīto papildinājumu un pievienoto dokumentu darbību. Jo īpaši tās atbild par:
  - a) sadarbības pārraudzību jautājumos, kas aplūkoti to attiecīgajos pielikumos, saistītajos papildinājumos un pievienotajos dokumentos, dodot atbilstīgus norādījumus saviem darbiniekiem;
  - b) diskusiju foruma nodrošināšanu savu pielikumu, saistīto papildinājumu un pievienoto dokumentu darbības jomā, lai apspriestu:
    - problēmas, kas var rasties, un izmaiņas, kas var ietekmēt pielikumu, papildinājumu un pievienoto dokumentu īstenošanu,
    - vienotas pieejas jaunu tehnoloģiju un procedūru ieviešanai, pētniecības, novērtēšanas un ATM modernizācijas pasākumiem, kā arī citām abpusēji interesējošām jomām, un
    - kādas Puses noteikumu projektus un tiesību aktus, kas varētu ietekmēt otras Puses intereses, to attiecīgo pielikumu darbības jomā;

- c) savu attiecīgo pielikumu grozījumu priekšlikumu apstiprināšanu un nosūtīšanu Pušu pārstāvjiem;
- d) savu attiecīgo pielikumu papildinājumu pieņemšanu pēc apspriešanās ar Pušu pārstāvjiem un par to grozījumiem;
- e) savu attiecīgo pielikumu papildinājumu pievienoto dokumentu pieņemšanu un par to grozījumiem.

IV pants

Personāla apmaiņa

Puses pēc vajadzības var apmainīties ar tehnisko personālu, lai veiktu darbības, kas aprakstītas šā memoranda pielikumā, papildinājumā vai pievienotā dokumentā. Visas šādas apmaiņas ir saskaņā ar noteikumiem, kas izklāstīti šajā memorandā, tā pielikumos, papildinājumos un pievienotajos dokumentos. Tehniskais personāls, ar ko Puses apmainās, veic darbu, kas noteikts pielikumā, papildinājumā vai pievienotā dokumentā. Šāds tehniskais personāls pēc savstarpējas vienošanās var būt no Amerikas Savienoto Valstu vai Eiropas Savienības struktūrām vai līgumslēdzējiem.

V pants

Iekārtu aizdošanas nosacījumi

Viena Puse ("Aizdevēja puse") iekārtas var aizdot otrai Pusei ("Aizņēmēja puse") saskaņā ar šā memoranda pielikumu, papildinājumu vai pievienoto dokumentu. Ja pielikumā, papildinājumā vai pievienotā dokumentā nav noteikts citādi, tad turpmāk minētos vispārīgos noteikumus piemēro visiem iekārtu aizdevumiem:

- A. Aizdevēja puse norāda aizdodamās iekārtas vērtību.
- B. Aizņēmēja puse uzņemas atbildību par iekārtu un tās glabāšanu aizdevējas puses telpās, kā Puses norādījušas pielikumā, papildinājumā vai pievienotā dokumentā. Iekārta paliek Aizņēmējas puses atbildībā un glabāšanā, līdz to atdod Aizdevējai pusei saskaņā ar H punktu.
- C. Aizņēmēja puse par saviem līdzekļiem transportē visas iekārtas uz objektu, ko Puses norāda pielikumā, papildinājumā vai pievienotā dokumentā.
- D. Puses sadarbojas, lai nodrošinātu visas atļaujas, tostarp eksporta licences, kas vajadzīgas iekārtu pārvadāšanai.
- E. Aizņēmēja puse atbild par visu iekārtu uzstādīšanu objektā, ko Puses norāda pielikumā, papildinājumā vai pievienotā dokumentā. Aizdevēja puse, ja nepieciešams, palīdz Aizņēmējai pusei uzstādīt iekārtas, ko aizdod, pamatojoties uz noteikumiem, par kuriem Puses ir vienojušās.
- F. Aizdevuma laikā Aizņēmēja puse darbinā un uztur iekārtas atbilstīgā stāvoklī, nodrošina turpmāku iekārtu sadarbību un ļauj Aizdevējai pusei veikt pārbaudes jebkurā pieņemamā laikā.
- G. Aizdevēja puse palīdz Aizņēmējai pusei atrast tādu parastu un īpašu detaļu piegādes avotus, kas nav viegli pieejamas Aizņēmējai pusei.
- H. Beidzoties termiņam vai izbeidzot attiecīgo pielikumu, papildinājumu vai pievienoto dokumentu vai šo memorandu, vai ja šīs iekārtas izmantošana ir pabeigta, Aizņēmēja puse nodod iekārtas atpakaļ Aizdevējai pusei par Aizņēmējas puses līdzekļiem.
- I. Ja jebkura saskaņā ar šo memorandu aizdotā iekārta, par kuru Aizņēmēja puse uzņemas atbildību un glabāšanu, tiek nozaudēta vai tai tiek nodarīts kaitējums, Aizņēmēja puse pēc Aizdevējas puses ieskatiem remontē vai kompensē nozaudētās vai bojātās iekārtas vērtību Aizdevējai pusei (kā iepriekš noteikusi Aizdevēja puse saskaņā ar A punktu).
- J. Jebkura saskaņā ar šo memorandu apmainītā iekārta izmantojama vienīgi pētniecības, izstrādes un apstiprināšanas nolūkā, un to nedrīkst izmantot nekādā citā veidā aktīvai civilās aviācijas darbībai un citam operatīvam lietojumam.
- K. Jebkura tehnoloģiju, iekārtu vai citu priekšmetu nodošana saskaņā ar šo memorandu notiek saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem un Pušu politiku.

VI pants

Finansējums

- A. Ja vien šā memoranda pielikumā, papildinājumā vai pievienotā dokumentā nav noteikts citādi, katra Puse sedz izmaksas par darbību, ko tā veic saskaņā ar šo memorandu.
- B. Memoranda numuru NAT-I-9406A ir piešķirušas ASV, lai identificētu šo sadarbības programmu, un to izmanto par atsauci visā sarakstē saistībā ar šo memorandu.

VII pants

Informācijas publiskošana

- A. Izņemot gadījumus, ja to prasa piemērojamie tiesību akti, vai ar iepriekšēju rakstisku piekrišanu starp Pusēm, neviena no Pusēm nekādu informāciju vai materiālus, kas attiecas uz uzdevumu vai saistīti saskaņā ar šo memorandu un tā pielikumiem, papildinājumiem vai pievienotajiem dokumentiem paredzētajām programmām, nepublico trešām personām, kas nav i) līgumslēdzēji vai apakšuzņēmēji, kas veic uzdevumus vai piedalās programmās, ciktāl tie nepieciešami, lai īstenotu šo uzdevumus un programmas; vai ii) citas Pušu valdības iestādes.
- B. Ja kāda no Pusēm uzzina, ka saskaņā ar tās normatīvajiem aktiem nāksies vai, pamatoti spriežot, var sagaidīt, ka nāksies, publicēt informāciju, uz ko attiecas šā panta A punkts, tā pēc iespējas nekavējoties un pirms informācijas izpaušanas informē otru Pusi. Puses pēc tam apspriežas, lai noteiktu atbilstīgu rīcības plānu.

VIII pants

Intelektuālā īpašuma tiesības

- A. Puse, kas sniedz intelektuālo īpašumu (kas šā memoranda nolūkos ietver analīzes, ziņojumus, datubāzes, programmatūru, zinātību, tehnisko un komerciāli jutīgu informāciju, datus un uzskaiti, kā arī saistīto dokumentāciju un materiālus neatkarīgi no formas vai nesēja, uz kura to var ierakstīt) otrai Pusei saskaņā ar šā memoranda pielikuma, papildinājuma vai pievienota dokumenta noteikumiem, saglabā tādas īpašumtiesības uz intelektuālo īpašumu kā tas bija apmaiņas brīdī. Puse, kas sniedz dokumentu vai citu intelektuālo īpašumu saskaņā ar šā memoranda pielikumu, papildinājumu vai pievienotu dokumentu, skaidri norāda dokumentu vai intelektuālo īpašumu kā konfidenciālu komercinformāciju, ar īpašuma tiesībām aizsargātu vai tirdzniecības noslēpumu atkarībā no vajadzības.
- B. Izņemot, ja šā memoranda pielikumā, papildinājumā vai pievienotā dokumentā noteikts citādi, Puse, kas saņem intelektuālo īpašumu no otras Puses saskaņā ar šo memorandu:
- 1) neiegūst īpašuma tiesības uz intelektuālo īpašumu, pamatojoties uz tā saņemšanu no otras Puses; un
  - 2) neizpauž intelektuālo īpašumu trešai personai, izņemot līgumslēdzēju vai apakšuzņēmēju, kas iesaistījies programmā, kura saistīta ar šā memoranda pielikumu, papildinājumu vai pievienotu dokumentu, bez otras Puses iepriekšējas rakstiskas piekrišanas. Ja informāciju atklāj līgumslēdzējam vai apakšuzņēmējam, kas iesaistījies programmā, Puse, kura atklāj informāciju:
    - a) ierobežo intelektuālā īpašuma izmantošanu līgumslēdzējam vai apakšuzņēmējam, ņemot vērā mērķus, kas norādīti attiecīgajā pielikumā, papildinājumā vai pievienotajā dokumentā; un
    - b) līgumslēdzējam vai apakšuzņēmējam aizliedz intelektuālā īpašuma tālāku izpaušanu trešām personām, izņemot gadījumus, kad otra Puse iepriekš un rakstiski piekriš tālākai izpaušanai.
- C. Izņemot, ja šā memoranda pielikumā, papildinājumā vai pievienotā dokumentā var būt norādīts citādi, Pusēm ir kopīgas īpašuma tiesības uz jebkuru saskaņā ar šo memorandu un tā pielikumiem, papildinājumiem vai pievienotajiem dokumentiem Pušu kopīgi izstrādāto intelektuālo īpašumu.
1. Katrai Pusei ir tiesības uz neekskluzīvām, neatsaucamām tiesībām visās valstīs reproducēt, sagatavot atvasinātus darbus, publiski izplatīt un tulkot šādu intelektuālo īpašumu, ja šāda reproducēšana, sagatavošana, izplatīšana un tulkošana neietekmē otras Puses intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzību. Katrai Pusei ir tiesības pārskatīt šāda intelektuālā īpašuma tulkojumu pirms to izplata publiski.
  2. Visos publiski izplatītos zinātnes un tehnikas žurnālu rakstu eksemplāros, kas nav patentēti zinātniski ziņojumi un grāmatas, kas tieši izriet no sadarbības saistībā ar šo memorandu un tā pielikumiem, papildinājumiem vai pievienotajiem dokumentiem, norāda autoru vārdus, ja vien autors nav skaidri noteicis to nedarīt.

D. Ja kāda Puse nepiekrīt dokumentu vai citu intelektuālo īpašumu, ko sniedz otra Puse saskaņā ar šā memoranda pielikumu, papildinājumu vai pievienotu dokumentu, apzīmēt kā konfidenciālu komercinformāciju, ar īpašuma tiesībām aizsargātu vai tirdzniecības noslēpumu, tad tā Puse, kura nepiekrīt apzīmējumam, pieprasa apspriedes ar otru Pusi, lai risinātu šo jautājumu. Apspriedes var rīkot kopā ar Pušu pārstāvju sanākumi vai attiecīgās izpildkomitejas vai citas līdzīgas komitejas sanākumi, kā to var noteikt saskaņā ar šā memoranda pielikumu, papildinājumu vai pievienotu dokumentu.

IX pants

Imunitāte un atbildība

A. Puses atbilstīgi rīkojas attiecībā uz imunitātes un atbildības jautājumiem, kas saistīti ar pasākumiem saskaņā ar šā memoranda attiecīgo pielikumu, papildinājumu vai pievienoto dokumentu.

B. Puses vienojas, ka visas darbības, ko veic, ievērojot šo memorandu un tā pielikumus, papildinājumus vai pievienotos dokumentus, veic ar pienācīgu profesionālo rūpību un ka pieliek visas iespējamās pūles, lai samazinātu varbūtējos riskus trešām personām un lai izpildītu visas drošības un pārraudzības prasības.

X pants

Grozījumi

A. Puses var grozīt šo memorandu, tā pielikumus, papildinājumus vai pievienotos dokumentus ar rakstisku vienošanos, ko parakstījušas abas Puses. Pielikumus, papildinājumus un pievienotos dokumentus var arī grozīt saskaņā ar III pantu.

B. Šā memoranda vai tā pielikumu, papildinājumu vai pievienoto dokumentu grozījumi stājas spēkā saskaņā ar to noteikumiem.

XI pants

Domstarpību izšķiršana

Visas domstarpības attiecībā uz šā memoranda vai tā pielikumu, papildinājumu vai pievienoto dokumentu interpretāciju vai piemērošanu Puses risina, savstarpēji apspriežoties. Puses šādas domstarpības neiesniedz risināšanai starptautiskajā tiesā vai trešai personai.

XII pants

Pielikumu, papildinājumu un pievienoto dokumentu stāšanās spēkā un izbeigšana

A. Ikviens atsevišķs pielikums, papildinājums vai pievienots dokuments, kas pieņemts saskaņā ar III pantu pēc šā memoranda stāšanās spēkā, stājas spēkā saskaņā ar tā noteikumiem.

B. Katra Puse var izbeigt pielikumu, papildinājumu vai pievienotu dokumentu jebkurā laikā, sešdesmit (60) dienas iepriekš rakstiski paziņojot to otrai Pusei. Katrai Pusei ir simt divdesmit (120) dienas, lai izbeigtu savu darbību pēc pielikuma, papildinājuma vai pievienotu dokumentu izbeigšanas.

C. Šā memoranda izbeigšana neskar Pušu tiesības un pienākumus saskaņā ar V, VII, VIII un IX pantu. Katrai Pusei ir simt divdesmit (120) dienas, lai izbeigtu savu darbību pēc šā memoranda izbeigšanas.

---

1. PIELIKUMS

SADARBĪBAS MEMORANDS NAT-I-9406A STARP AMERIKAS SAVIENOTAJĀM VALSTĪM UN EIROPAS SAVIENĪBU

GAISA SATIKSMES MODERNIZĀCIJA UN VISPĀRĒJA SADARBSPĒJA

*I pants***Mērķis**

Šā pielikuma mērķis ir īstenot sadarbības memorandu NAT-I-9406A starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību ("memorands"), nosakot noteikumus, ar kādiem Puses veido sadarbību starp savām attiecīgajām gaisa satiksmes pārvaldības (ATM) modernizācijas darbībām, *NextGen* un Eiropas vienoto gaisa telpu, lai nodrošinātu vispārēju savstarpēju sadarbību starp to ATM sistēmām, ņemot vērā civilo un militāro gaisa telpas izmantotāju intereses.

*II pants***Principi**

Pušu ATM modernizācijas darbību satvarā un saskaņā ar principiem, kas izklāstīti memoranda I panta C punktā, Puses:

- A. vajadzības gadījumā ļauj piedalīties otras Puses valsts un nozares pārstāvjiem savās attiecīgo konsultatīvo struktūru un nozares iniciatīvās saskaņā ar piemērojamiem normatīvajiem aktiem un šādu struktūru un iniciatīvu reglamentējošiem noteikumiem;
- B. cenšas otras Puses nozares ieinteresētajām personām dot iespēju veicināt darba programmas un piekļūt attiecīgo ATM modernizācijas darbību informācijai un rezultātiem;
- C. ar atbilstīgi šā pielikuma IV pantam izveidotās izpildkomitejas starpniecību papildinājumos un pievienotajos dokumentos savstarpēji identificē jomas, kas sniedz īpašas līdzdalības iespējas katras Puses konsultatīvajās struktūrās, iniciatīvās un programmās un projektos; un
- D. ar izpildkomitejas starpniecību uzrauga šā pielikuma īstenošanu un pēc vajadzības pieņem jaunus papildinājumus un pievienotos dokumentus vai grozījumus esošos papildinājumos un pievienotos dokumentos saskaņā ar memoranda III panta B punktu.

*III pants***Darbības joma**

A. Darbības joma ir veicināt katras puses ATM modernizācijas centienus, lai nodrošinātu vispārēju sadarbību, pateicoties savstarpējai sadarbībai, tostarp, bet ne tikai, sadarbībai šādās jomās:

- augsta līmeņa sistēmu plānošana, darbības koncepcijas, arhitektūras definīcija un tehniskā bāze,
- ceļvežu un standartizācijas pasākumi,
- pētniecība un izstrāde saistībā ar *SESAR* un *NextGen* ATM iniciatīvām,
- uz trajektoriju balstītas operācijas,
- vispārēja sadarbība un saskaņošana, ietverot atbalstu Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas (*ICAO*) iniciatīvām,
- informācijas pārvaldība,
- sakaru, navigācijas un novērošanas iniciatīvas,
- ATM sistēmu un kapacitātes izvērtēšana,
- standartu īstenošanas saskaņošana,
- veiktspējas metrika saistībā ar ATM sistēmām un modernizācijas darbībām,
- aviācijas operatīvās veiktspējas metrika,
- ekonomikas modelēšana un analīze,
- satiksmes plūsmas informācija,

- ATM drošības iniciatīvas,
- jaunu gaisa kuģu, tostarp bezpilota gaisa kuģa sistēmu (UAS), integrēšana ATM,
- kibernetdrošība saistībā ar ATM jomu,
- stimulu mehānismi,
- cilvēkfaktori,
- lidostu pilnveides pasākumi.

B. Puses, ja nepieciešams, uz savstarpības pamata, individuāli vai kopā sagatavo apmaiņai ziņojumus, kuros aprakstītas izmantošanas koncepcijas, modeļi, prototipi, novērtējumi, apstiprināšanas procedūras un salīdzinošie pētījumi, kas saistīti ar ATM tehniskajiem un ekspluatācijas aspektiem. Izvērtēšanai un apstiprināšanai var izmantot dažādus instrumentus, piemēram, modelēšanu un izmēģinājumus vai demonstrējumus.

IV pants

Pārvaldība

Puses saskaņā ar memoranda III panta B punktu izveido izpildkomiteju (*ExComm*):

- A. ko kopīgi vada Federālās aviācijas administrācijas (FAA) vecākais *NextGen* eksperts vai tā norīkots darbinieks un Eiropas Komisijas MOVE ĢD Eiropas vienotā gaisa telpas (SES) nodaļas vadītājs vai tā norīkots darbinieks;
- B. kas sastāv no citiem komitejas locekļiem, ko Puses iecēlušas, pamatojoties uz to ATM atbildības jomām;
- C. kas sanāk kopā vismaz reizi gadā, lai:
  - 1) uzraudzītu un pārskatītu notiekošu kopīgu projektu un pasākumu progresu, kā noteikts papildinājumos un pievienotajos dokumentos;
  - 2) novērtētu sasniegtos rezultātus;
  - 3) uzraudzītu un nodrošinātu šā pielikuma īstenošanas efektivitāti un, ja nepieciešams, konsultētos par nozaru līdzdalības mehānismiem vai uzdotu jautājumus memoranda III panta A punktā minētajiem Pušu pārstāvjiem;
- D. kas izskata jebkuru jautājumu, kas saistīts ar šā pielikuma, saistīto papildinājumu un pievienoto dokumentu īstenošanu. Jo īpaši saskaņā ar III panta B punktu *ExComm* ir atbildīga par:
  - 1) sadarbības pārraudzību jautājumos, kas aplūkoti šajā pielikumā, saistītajos papildinājumos un pievienotajos dokumentos, dodot atbilstīgus norādījumus saviem darbiniekiem;
  - 2) diskusiju foruma nodrošināšanu šā pielikuma, saistīto papildinājumu un pievienoto dokumentu darbības jomā, lai apspriestu:
    - problēmas, kas var rasties, un izmaiņas, kas var ietekmēt šā pielikuma, tā papildinājumu un pievienoto dokumentu īstenošanu,
    - vienotas pieejas jaunu tehnoloģiju un procedūru ieviešanai un pārejai uz tām, tostarp pētniecības, novērtēšanas un izvēršanas pasākumiem, kā arī citām abpusēji interesējošām jomām, un
    - kādas puses noteikumu projektus un tiesību aktus, kas varētu ietekmēt otras Puses intereses, šā pielikuma darbības joma;
  - 3) šā pielikuma grozījumu priekšlikumu apstiprināšanu un nosūtīšanu Pušu pārstāvjiem;
  - 4) šā pielikuma papildinājumu pieņemšanu pēc apspriešanās ar Pušu pārstāvjiem un par to grozījumiem;
  - 5) šā pielikuma papildinājumu pievienoto dokumentu pieņemšanu un par to grozījumiem;
- E. kas paredz savas darba procedūras; visus lēmumus vienprātīgi pieņem līdzpriekšsēdētāji; lēmumi ir rakstiski, un tos paraksta līdzpriekšsēdētāji;

- F. kas sekmē sinerģiju un konsekveni un nepieļauj dublēšanas saistībā ar padarīto darbu saskaņā ar šā pielikuma papildinājumiem vai pievienotajiem dokumentiem;
- G. kas pēc vajadzības koordinējas ar citām saskaņā ar memorandu izveidotajām izpildkomitejām, lai sekmētu sinerģiju un konsekveni, un nepieļauj dublēšanos saistībā ar padarīto darbu saskaņā ar citiem memoranda pielikumiem;
- H. kas pēc vajadzības ziņo Pušu pārstāvjiem.

V pants

Imunitāte un atbildība

Attiecībā uz imunitātes un atbildības jautājumiem, kas saistīti ar pasākumiem saskaņā ar šo pielikumu attiecīgajos papildinājumos vai pievienotajos dokumentos, Puses rīkojas atbilstīgi.

VI pants

Īstenošana

- A. Viss darbs, kas veikts saskaņā ar šo pielikumu, tiek aprakstīts papildinājumos vai pievienotos dokumentos, kuri pēc to stāšanās spēkā kļūst par šā pielikuma daļu.
- B. Katru papildinājumu un pievienoto dokumentu numurē pēc kārtas un tajā norāda darba aprakstu, kas jāveic Pusēm vai vienībām, kuras tās norīko veikt darbu, tostarp: darba veikšanas vietu un plānoto laiku; personālu un citus resursus, kas nepieciešami darba veikšanai; aplēstās izmaksas; un jebkādu citu noderīgu informāciju, kas attiecas uz darbu.

VII pants

Finanšu noteikumi

Ja vien papildinājumā vai pievienotā dokumentā nav noteikts citādi, katra Puse sedz sevis īstenoto pasākumu izmaksas.

VIII pants

Kontaktpunkti

Šā pielikuma koordinācijai un pārvaldībai izraudzītās iestādes ir:

1. Amerikas Savienoto Valstu vārdā –

*Federal Aviation Administration
Office of International Affairs
Africa, Europe & Middle East Office, AEU
Wilbur Wright Bldg., 6th Floor, East
600 Independence Avenue, SW
Washington, D.C. 20591 – USA
Tālrunis: + 1 202-267-1000
Fakss: + 1 202-267-7198*

2. Eiropas Savienības vārdā –

*Single European Sky Unit
Directorate-General for Mobility and Transport
Directorate for Air Transport
European Commission
Rue De Mot 24
1040 Brussels, Belgium
Tālrunis: + 32-2-299-19-15*

*IX pants***Izbeigšana**

Šā pielikuma izbeigšana izbeidz visus papildinājumu un pievienotos dokumentus, kas pieņemti, ievērojot šo pielikumu.

---

1. pielikuma 1. papildinājums

Sadarbības memorands NAT-I-9406A starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību

SESAR-NextGen sadarbība pētniecības, izstrādes, apstiprināšanas un vispārējas sadarbības jomā

I pants

Mērķis

Šā papildinājuma mērķis ir īstenot sadarbības memoranda NAT-I-9406A starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību ("memorands") 1. pielikumu, paredzot noteikumus, ar kādiem Puses veido sadarbību pētniecības, izstrādes un apstiprināšanas jomā, lai nodrošinātu vispārēju savstarpēju sadarbību starp to attiecīgajām gaisa satiksmes pārvaldības (ATM) modernizācijas programmām, NextGen un SESAR, ņemot vērā civilo un militāro gaisa telpas izmantotāju intereses.

II pants

Definīcijas

Šajā papildinājumā termins "apstiprināšana" nozīmē visā aprites ciklā apstiprināt, ka ierosinātais risinājums, tostarp koncepcija, sistēmas un procedūras, atbilst ieinteresēto personu vajadzībām.

III pants

Principi

Sadarbības pasākumus saskaņā ar šo papildinājumu īsteno uz savstarpības pamata saskaņā ar principiem, kas izklāstīti memoranda I panta C punktā.

Koordinācijas komiteja (CCOM), kas izveidota saskaņā ar šā papildinājuma V pantu, uzrauga šā papildinājuma īstenošanu un identificē jomas, kas sniedz īpašas līdzdalības iespējas katras Puses konsultatīvajās struktūrās, iniciatīvās un pētniecības, izstrādes un apstiprināšanas darbībās, jo īpaši tajās jomās, kas paredz ieguldījumu augsta līmeņa sistēmas plānošanā, piemēram, savstarpējai sadarbībai, arhitektūras definīcijai un tehniskajai bāzei. CCOM var, ievērojot šā papildinājuma V pantu, ierosināt pievienot dokumentus par identificētajām jomām.

IV pants

Darbības joma

A. Darbības joma ir veicināt ATM pētniecību, izstrādi un apstiprināšanu attiecībā uz vispārēju savstarpēju savietojamību. Darbības var ietvert, bet neaprobežojas ar darbībām, kas izklāstītas šā panta 1. līdz 5. punktā.

1. Transversālās darbības

Transversālās darbības aptver tos uzdevumus, kas nav raksturīgi tikai kādai konkrētai darbībai vai tehnikas izstrādei, bet mijiedarbojas ar SESAR un NextGen programmām. Šīs darbības ir īpaši svarīgas sadarbībai, jo atšķirīgas pieejas potenciāli plaši un būtiski ietekmē harmonizāciju un sadarbību. Šajā jomā Puses plāno risināt šādus jautājumus:

- a) darbības koncepcija un ceļveži;
- b) distancēšanas nodrošināšana;
- c) ceļveži, ietverot standartizāciju un regulējumu, lai atvieglotu īstenošanas sinhronizāciju;
- d) darījumdarbības un investīciju plānošana;
- e) vide;

- f) tehnisko centienu koordinācija, lai atbalstītu ATM modernizācijas standartizāciju pasaules un ICAO mērogā;
- g) aviācijas elektronikas ceļvežu sinhronizācija un konsekvence, lai gaisa telpas izmantotājiem nodrošinātu lielāko ekonomisko efektivitāti; un
- h) koordinēta tehnisko un darbības izmaiņu ieviešana, ar kurām sasniegtu/saglabātu netraucētu darbību no gaisa telpas lietotāju viedokļa.

2. Informācijas pārvaldība

Galvenā uzmanība tiek pievērsta informācijas pārvaldībai, lai nodrošinātu precīzas un atbilstīgas ar ATM saistītas informācijas savlaicīgu nodrošināšanu visām iesaistītajām personām tādā veidā, kas ir vienots (savietojams), drošs un atbalsta lēmumu kopēju pieņemšanu. Šajā jomā Puses plāno risināt šādus jautājumus:

- a) sistēmu aptverošas informācijas vadības (SWIM) sadarbspēja;
- b) aeronavigācijas informācijas vadības (AIM) sadarbspēja; un
- c) meteoroloģiskās informācijas apmaiņa.

3. Trajektoriju vadība

Trajektoriju vadība ietver četrdimensiju (4D) trajektoriju gais/gaiss un gais/zeme apmaiņu, kas prasa konsekventu pieeju terminoloģijai, definīcijām un lidojumu informācijas apmaiņai jebkurā laikā un visos lidojuma posmos. Šajā jomā Puses plāno risināt šādus jautājumus:

- a) kopēja trajektorijas noteikšana un apmaiņa;
- b) lidojumu plānošana un dinamiska lidojuma plānu atjaunināšana;
- c) satiksmes vadība (ietverot trajektoriju integrāciju un prognozes);
- d) bezpilota gaisa kuģu sistēmu (UAS) integrācija ATM; un
- e) SESAR un NextGen darbības koncepciju, pakalpojumu definīciju un to lietojumprogrammu, tostarp 4D trajektorijas noteikšanas un apmaiņas formātu, darbības konverģence;

4. Sakari, navigācija un novērošana (CNS) un sadarbspēja gaisā

CNS un sadarbspēja gaisā ietver gaisa aprīkojuma plānošanu un savstarpēji savietojamu gais/gaiss un gais/zeme lietojumprogrammu un sistēmu izstrādi. Šajā jomā Puses plāno risināt šādus jautājumus:

- a) sadarbspēja gaisā, tostarp:
  - i) lidmašīnu sadursmes novēršanas sistēma (ACAS);
  - ii) aviācijas elektronikas ceļvedis; un
  - iii) lidmašīnu distancēšanas palīdzības sistēmas (ASAS) gais/gaiss un gais/zeme distancēšanas palīdzībai;
- b) sakari, tostarp:
  - i) datu pārsūtīšanas pakalpojumi un tehnoloģijas; un
  - ii) elastīga komunikācijas arhitektūra;
- c) navigācija, tostarp:
  - i) noteiktas precizitātes navigācija; un
  - ii) globālā satelītnavigācijas sistēma (GNSS) maršrutā un pieejai, tostarp pieejai ar vertikālu vadību;
- d) novērošana, tostarp:
  - i) automātiskās atkarīgās novērošanas (ADS) pakalpojumi un tehnoloģija; un
  - ii) novērošana uz zemes.

5. Sadarbības projekti

Sadarbības projekti ietver *ad-hoc* projektus, par kuriem Puses vienojas, ka ir nepieciešama fokusēta koordinācija un sadarbība.

B. Puses, ja nepieciešams, uz savstarpības pamata, individuāli vai kopā sagatavo apmaiņai ziņojumus, kuros aprakstītas izmantošanas koncepcijas, modeļi, prototipi, novērtējumi, apstiprināšanas procedūras un salīdzinošie pētījumi, kas saistīti ar ATM tehniskajiem un ekspluatācijas aspektiem. Izvērtēšanai un apstiprināšanai var izmantot dažādus instrumentus, piemēram, modelēšanu un izmēģinājumus.

V pants

Pārvaldība

Atkarībā no līdzekļu pieejamības Puses izveido un vada projektus un pasākumus un nodrošina, ka veicamais darbs ir nemitīgi vērsts uz rezultātiem, pragmatisks, savlaicīgs un nodrošina sinerģiju, izvairoties no dublēšanās. Šajā nolūkā izveido Koordinācijas komiteju (CCOM):

- A. ko kopīgi vada viens pārstāvis no Federālās aviācijas administrācijas (FAA) un viens pārstāvis no Eiropas Komisijas vai to attiecīgi norīkoti darbinieki;
- B. kas sastāv no vienāda skaita dalībnieku, kurus norīkojusi FAA un Eiropas Komisija;
- C. kas sanāk kopā vismaz divreiz gadā, lai:
  - 1) uzraudzītu un pārskatītu notiekošu kopīgu projektu un pasākumu progresu, kā noteikts pievienotajos dokumentos un ko īsteno saskaņā ar šā panta F punktu izveidotās darba grupas;
  - 2) izvērtētu sasniegtos rezultātus;
  - 3) pēc vajadzības ierosinātu jaunu projektu un pasākumu uzsākšanu;
  - 4) izstrādātu priekšlikumus šā papildinājuma pievienotajiem dokumentiem vai šo pievienoto dokumentu grozījumus, ko CCOM iesniedz izpildkomitejai pieņemšanai; un
  - 5) uzraudzītu un nodrošinātu šā papildinājuma īstenošanas efektivitāti un, ja nepieciešams, konsultētos par nozaru līdzdalības mehānismiem vai uzdotu jautājumus izpildkomitejai;
- D. kas paredz savas darba procedūras; visus lēmumus vienprātīgi pieņem līdzpriekšsēdētāji; lēmumi ir rakstiski un tos paraksta līdzpriekšsēdētāji vai to attiecīgi norīkoti darbinieki;
- E. kas ziņo saskaņā ar memoranda 1. pielikuma IV pantu izveidotajai izpildkomitejai;
- F. kas pēc vajadzības izveido konkrētiem projektiem vai pasākumiem paredzētas darba grupas saskaņā ar šo papildinājumu; katrā darba grupā ir atbilstīgs un ierobežots Pušu dalībnieku skaits; darba grupas sanāk pēc vajadzības, tās ievēro CCOM norādījumus un regulāri atskaitās tai.

VI pants

Imunitāte un atbildība

Attiecībā uz imunitātes un atbildības jautājumiem, kas saistīti ar pasākumiem saskaņā ar šo papildinājumu attiecīgajā pievienotajā dokumentā, Puses rīkojas atbilstīgi.

VII pants

Īstenošana

- A. Viss darbs, kas veikts saskaņā ar šo papildinājumu, tiek aprakstīts pievienotos dokumentos, kuri pēc to stāšanās spēkā kļūst par šā papildinājuma daļu.
- B. Katrā pievienotajā dokumentā norāda darba aprakstu, kas jāveic Pusēm vai darba grupām, ko tās norīko veikt darbu, tostarp darba veikšanas vietu un plānoto laiku; personālu un citus resursus, kas nepieciešami darba veikšanai; aplēstās izmaksas; un jebkādu citu noderīgu informāciju, kas attiecas uz darbu.

VIII pants

Finanšu noteikumi

Ja vien šā papildinājuma pievienotajā dokumentā nav noteikts citādi, katra Puse sedz sevis īstenoto pasākumu izmaksas.

*IX pants***Kontaktpunkti**

A. Šā papildinājuma koordinācijai un pārvaldībai izraudzītās iestādes ir:

1. Amerikas Savienoto Valstu vārdā –

*Federal Aviation Administration
Office of International Affairs
Africa, Europe & Middle East Office, AEU
Wilbur Wright Bldg., 6th Floor, East
600 Independence Avenue, SW
Washington, D.C. 20591 – USA
Tālrunis: + 1 202-267-1000
Fakss: + 1 202-267-7198*

2. Eiropas Savienības vārdā –

*Single European Sky Unit
Directorate-General for Mobility and Transport
Directorate for Air Transport
European Commission
Rue De Mot 24
1040 Brussels, Belgium
Tālrunis: + 32 2 296 84 30*

B. Tehnisko programmu kontaktpunktus īpašām darbībām nosaka, kā norādīts šā papildinājuma pievienotajos dokumentos.

*X pants***Izbeigšana**

Šā papildinājuma izbeigšana izbeidz arī visus pievienotos dokumentus, kurus Puses pieņēmušas, ievērojot šo papildinājumu.

---

1. pielikuma 1. papildinājuma 1. pievienotais dokuments**Sadarbības memorands NAT-I-9406A starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību****SESAR-NextGen sadarbība transversālo darbību jomā vispārējas sadarbības nolūkā***I pants***Mērķis**

A. Šajā saprašanās memoranda NAT-I-9406A starp Amerikas Savienotajām Valstīm ("ASV") un Eiropas Savienību ("ES") ("memorands") 1. pielikuma 1. papildinājuma 1. pievienotajā dokumentā ("1. papildinājums") ir paredzēti noteikumi sadarbībai transversāla rakstura darbību ("transversālas darbības") jomā *NextGen* un *SESAR* programmu vispārējas savstarpējas savietojamības nolūkā.

B. Šajā pievienotajā dokumentā:

- 1) ir aprakstīts veicamais darbs; un
- 2) norādīti izņēmumi attiecībā uz memoranda VIII pantā paredzētajiem intelektuālā īpašuma tiesību noteikumiem.

*II pants***Darbības joma**

A. ASV un ES ("Puses") vienojas pēc vajadzības koordinēties saistībā ar vairākām transversālām darbībām, jo īpaši saistībā ar turpmāk aprakstītajām darbībām. Federālā aviācijas administrācija (FAA) īsteno šo pievienoto dokumentu ASV vārdā. Eiropas Komisija īsteno šo pievienoto dokumentu ES vārdā un šajā nolūkā var norīkot *SESAR* kopuzņēmumu īstenošanai sadarbību saskaņā ar šo pievienoto dokumentu.

B. Puses strādā pie kopīgas darbības koncepcijas definīcijas izstrādes jomās, kurās tas ir vajadzīgs, lai nodrošinātu optimālu veiktspēju un savstarpējo savietojamību gaisa telpas lietotājiem, un cenšas vienoties par kopīgu grafiku īstenošanai. Šis darbs ietver konkrētas koordinēšanas darbības, kas iekļauj distancēšanas metodes, un saistīto gaisa satiksmes pārvaldības (ATM) pakalpojumu definēšanu. Uzņemoties šīs koordinēšanas darbības, Puses ņem vērā:

- 1) svarīgo nozīmi, kāda darbībām būs, sniedzot atbalstu citām koordinēšanas darbībām saskaņā ar šo pievienoto dokumentu un citiem 1. papildinājumam pievienotajiem dokumentiem; un
- 2) to, ka ir: i) jāievieš koordinēts skatījums un jāpanāk kopīga izpratne par *SESAR* un *NextGen* pamatelementiem, īpaši saistībā ar atbilstīgu darbības, vides, drošuma un drošības mērķu sasniegšanu; ii) jāizstrādā papildinoši noteikumi; un iii) jāparedz veidi, kā plānotās izvēšanas laikā panākt un saglabāt savstarpējo savietojamību.

C. Puses koordinē savas attiecīgās standartizācijas un regulatīvo ceļvežu izstrādes darbības, kas saistītas ar 1. papildinājumā aprakstītajām transversālajām darbībām, lai izvairītos no lielām savstarpējās savietojamības problēmām nepietiekamas sinhronizācijas dēļ saistībā ar jaunu standartu un noteikumu pieņemšanu globālā līmenī. Tā paša iemesla dēļ Puses cenšas Starptautiskajā Civilās aviācijas organizācijā noteikt un veicināt saskaņotu pieeju starptautiskajiem noteikumiem un standartiem attiecībā uz turpmāko darbības un tehnisko kapacitāti.

D. Puses koordinē savu pieeju izvēšanas darbībām, veidiem un plānošanai, lai sekmētu vienmērīgu pāreju saistībā ar tehniskajām un darbības izmaiņām ASV un ES ATM sistēmās un lai saskaņotu darbības izvēšanas grafikus un datumus, kuru laikā savstarpējā savietojamība ir ļoti būtiska.

E. Puses koordinē savu pieeju darbības izmaiņām, lai panāktu labāko veiktspēju drošuma, drošības, vides, cilvēkfaktoru un darījumdarbības jomā. Šajā jomā cenšas izmantot un koordinēt labāko modelēšanas praksi un pilnveidošanas metodes, jo īpaši saistībā ar papildu mērķu sasniegšanu un izpratni par pamatojumiem, lai objektīvi salīdzinātu *SESAR* un *NextGen* veiktspējas elementus un ietekmi.

*III pants***Vadība un īstenošana**

A. Saskaņā ar šo pievienoto dokumentu īstenoto darbu vada saskaņā ar 1. papildinājuma V panta noteikumiem. Transversālo darbību detalizētāku administrēšanu Puses nosaka kopīgā administrēšanas dokumentā, ko apstiprina saskaņā ar 1. papildinājumu izveidotā Koordinācijas komiteja. Šajā dokumentā apraksta katra atsevišķā uzdevuma veidus, pienākumus, atbildību un dalībniekus, kā arī transversālo darbību darba procesus.

B. Saskaņā ar šo pievienoto dokumentu veicamo darbu sīkāk sadala atsevišķās vai grupu transversālajās darbībās. Saskaņā ar 1. papildinājumu izveidotās Koordinācijas komitejas apstiprinātā darba dokumentā: detalizēti apraksta katras atsevišķās vai grupas transversālās darbības darba tvērumu; nosaka abu Pušu tehniskā darba kontakt-personas; un apraksta katras darbības saikni ar citām darbībām.

*IV pants***Finansējums**

Katra Puse sedz tā darba izmaksas, ko tā veic saskaņā ar šo pievienoto dokumentu.

*V pants***Intelektuālā īpašuma tiesības**

Piemēro memoranda VIII pantā "Intelektuālā īpašuma tiesības" izklāstītos noteikumus. Tomēr, ja Pusei ir jāpieklūst otras Puses intelektuālajam īpašumam, lai izmantotu abu Pušu kopīgi radīto intelektuālo īpašumu saskaņā ar šo pievienoto dokumentu, īpašnieks šādu piekļuvi piešķir saskaņā ar memoranda VIII panta B punktā izklāstītajiem nosacījumiem, ja vien Puses nav izņēmuma kārtā vienojušās par stingrākiem nosacījumiem attiecībā uz šādām piekļuves tiesībām.

*VI pants***Kontaktpunkti**

Puses viena otru informē par saviem attiecīgajiem kontaktpunktiem saskaņā ar šo pievienoto dokumentu veicamo transversālo darbību tehniskajai koordinēšanai un vadībai.

---

1. pielikuma 1. papildinājuma 2. pievienotais dokuments**Sadarbības memorands NAT-I-9406A starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību****SESAR-NextGen sadarbība informācijas vadības jomā vispārējas sadarbības nolūkā***I pants***Mērķis**

A. Šajā saprašanās memoranda NAT-I-9406A starp Amerikas Savienotajām Valstīm ("ASV") un Eiropas Savienību ("ES") ("memorands") 1. pielikuma 1. papildinājuma 2. pievienotajā dokumentā ("1. papildinājums") ir paredzēti noteikumi sadarbībai informācijas vadības jomā *NextGen* un *SESAR* programmu vispārējas savstarpējas savietojamības nolūkā.

B. Šajā pievienotajā dokumentā:

- 1) ir aprakstīts veicamais darbs; un
- 2) norādīti izņēmumi attiecībā uz memoranda VIII pantā paredzētajiem intelektuālā īpašuma tiesību noteikumiem.

*II pants***Darbības joma**

A. ASV un ES ("Puses") vienojas pēc vajadzības koordinēt vairākas darbības informācijas vadības jomā, jo īpaši saistībā ar tādas informācijas apmaiņu, kas atbalsta *Net-Centric* savstarpēji savietojamu gaisa satiksmes pārvaldības (*ATM*) kapacitāti, izmantojot sistēmu aptverošas informācijas vadības (*SWIM*) koncepciju (kopā "informācijas vadības darbības"), kas sīkāk aprakstīta nākamajos punktos. Federālā aviācijas administrācija ("FAA") īsteno šo pievienoto dokumentu ASV vārdā. Eiropas Komisija īsteno šo pievienoto dokumentu ES vārdā un šajā nolūkā var norīkot *SESAR* kopuzņēmumu īstenot sadarbību saskaņā ar šo pievienoto dokumentu.

B. Puses sadarbojas, lai noteiktu un īstenotu savstarpēji savietojamu *SWIM* tehnisko infrastruktūru. Šis darbs ietver savstarpēji savietojamas *SWIM* tehniskās infrastruktūras pamatkapacitātes noteikšanu, piemēram, bet ne tikai: kopīgus ziņapmaiņas ceļus; reģistrācijas pakalpojumus (tostarp *Catalogue* un *Discovery*); drošības pakalpojumus; svarīgākās koplietotās informācijas konsekventa struktūru, ietverot tās simbolus; un optimālas *ATM* darbības veikspējas nodrošināšanu *SESAR* un *NextGen* apgabalos. Pēc vajadzības nosaka kopīgas informācijas vadības funkcijas. Puses izskata iespēju gaisa kuģus un lidostas integrēt *SWIM* tehniskajā infrastruktūrā.

C. Puses izstrādā konsekventu terminoloģiju informācijas savlaicīgai, precīzai un drošai izplatīšanai, atbalstot *ATM* sadarbības lēmumu pieņemšanu gan zemes, gan gaisa operācijām, ja šāda terminoloģija uzlabotu un/vai saglabātu savstarpēju savietojamību, atbalstot augstas veikspējas operācijas. Izstrādājot konsekventu terminoloģiju, Puses izskata, kā šāda terminoloģija atbalstīs citas koordinēšanas darbības, uz ko attiecas šis pievienotais dokuments un citi pievienotie dokumenti. Puses arī sekmē kopīgu izpratni gan par *SESAR*, gan *NextGen* darbības koncepcijas vienas no galvenajām kapacitātēm pamatelementiem, proti, atbalsts, lai panāktu, ka pareizajiem cilvēkiem tiek īstajā laikā sniegta pareiza informācija, lai palīdzētu pieņemt pareizus darbības lēmumus.

D. Puses koordinē savas attiecīgās informācijas vadības darbības, lai panāktu informācijas konsekventu vadību aeronavigācijas informācijas vadības (*AIM*), meteoroloģiskās informācijas apmaiņā un lidojumu plānošanā, kā noteikts 1. papildinājuma 3. pievienotajā dokumentā, ņemot vērā kopīgus darbības scenārijus, kuriem nepieciešama informācija, lai: i) atbalstītu stratēģisko plānošanu, izpildi un posmus pēc lidojumiem; un ii) panāktu savstarpēji savietojamas un kopīgas informācijas veikspējas prasības.

E. Puses informācijas vadību paplašina, pēc vajadzības attiecinot to uz citām informācijas apmaiņas jomām, lai uzlabotu *SESAR* un *NextGen* veikspējas elementus un ietekmi.

*III pants***Vadība un īstenošana**

A. Saskaņā ar šo pievienoto dokumentu īstenoto darbu vada saskaņā ar 1. papildinājuma V panta noteikumiem. Informācijas vadības darbību detalizētāku administrēšanu Puses nosaka kopīgā administrēšanas dokumentā, ko apstiprina saskaņā ar 1. papildinājumu izveidotā Koordinācijas komiteja. Šajā dokumentā apraksta katra atsevišķā uzdevuma veidus, pienākumus, atbildību un dalībniekus, kā arī informācijas vadības darbību darba procesus.

B. Saskaņā ar šo pievienoto dokumentu veicamo darbu sīkāk sadala atsevišķās vai grupu informācijas vadības darbībās. Saskaņā ar 1. papildinājumu izveidotās Koordinācijas komitejas apstiprinātā darba dokumentā: detalizēti apraksta katras atsevišķās vai grupas informācijas vadības darbības darba tvērumu; nosaka abu Pušu tehniskā darba kontaktpersonas; un apraksta katras darbības saikni ar citām darbībām.

*IV pants***Finansējums**

Katra Puse sedz tā darba izmaksas, ko tā veic saskaņā ar šo pievienoto dokumentu.

*V pants***Intelektuālā īpašuma tiesības**

Piemēro memoranda VIII pantā "Intelektuālā īpašuma tiesības" izklāstītos noteikumus. Tomēr, ja Pusei ir jāpiekļūst otras Puses intelektuālajam īpašumam, lai izmantotu abu Pušu kopīgi radīto intelektuālo īpašumu saskaņā ar šo pievienoto dokumentu, īpašnieks šādu piekļuvi piešķir saskaņā ar memoranda VIII panta B punktā izklāstītajiem nosacījumiem, ja vien Puses nav izņēmuma kārtā vienojušās par stingrākiem nosacījumiem attiecībā uz šādām piekļuves tiesībām.

*VI pants***Kontaktpunkti**

Puses viena otru informē par saviem attiecīgajiem kontaktpunktiem saskaņā ar šo pievienoto dokumentu veicamo informācijas vadības darbību tehniskajai koordinēšanai un vadībai.

---

1. pielikuma 1. papildinājuma 3. pievienotais dokuments

Sadarbības memorands NAT-I-9406A starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību

SESAR-NextGen sadarbība trajektoriju vadības jomā vispārējās sadarbības nolūkā

I pants

Mērķis

A. Šajā saprašanās memoranda NAT-I-9406A starp Amerikas Savienotajām Valstīm ("ASV") un Eiropas Savienību ("ES") ("memorands") 1. pielikuma 1. papildinājuma 3. pievienotajā dokumentā ("1. papildinājums") ir paredzēti noteikumi sadarbībai trajektoriju vadības darbību jomā ("trajektoriju vadības darbības") NextGen un SESAR programmu vispārējās savstarpējas savietojamības nolūkā.

B. Šajā pievienotajā dokumentā:

- 1) ir aprakstīts veicamais darbs; un
- 2) norādīti izņēmumi attiecībā uz memoranda VIII pantā paredzētajiem intelektuālā īpašuma tiesību noteikumiem.

II pants

Darbības joma

A. ASV un ES ("Puses") vienojas pēc vajadzības koordinēt vairākas trajektoriju vadības darbības. Šī joma ir vien no SESAR un NextGen darbības koncepcijas galvenajam kapacitātēm, un koordinēšana ir vajadzīga, lai nodrošinātu kopīgu izpratni par trajektoriju, saikni ar lidojumu plānošanu, stratēģisko plānošanu, posmu pēc lidojumiem izpildi un attiecībā uz visiem gaisa telpas lietotājiem, tostarp bezpilota gaisa kuģa sistēmām (UAS). Šīs darbības ir sīkāk aprakstītas nākamajos punktos. Federālā aviācijas administrācija ("FAA") īsteno šo pievienoto dokumentu ASV vārdā. Eiropas Komisija īsteno šo pievienoto dokumentu ES vārdā un šajā nolūkā var norīkot SESAR kopuzņēmumu īstenot sadarbību saskaņā ar šo pievienoto dokumentu.

B. Puses sadarbojas, lai izstrādātu kopīgu četrdimensiju (4D) trajektorijas definīciju dažādiem darbības scenārijiem, aprakstot gaisa satiksmes pārvaldības vidi nākotnē, kā arī apmaiņas formātu (kas atbalsta gaisa-zemes, gaisa-gaisa un zemes-zemes datu apmaiņu, kā arī pāreju uz sistēmu aptverošas informācijas vadības formātiem), panākot savstarpēji savietojamu un uz veikspēju orientētu risinājumu, kam var noteiktu oficiālu statusu ar atbilstīgu EUROCAE, RTCA un Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas standartizēšanas darbību palīdzību, kā aplūkots 1. papildinājuma 1. pievienotajā dokumentā.

C. Puses 4D trajektoriju darbību kontekstā koordinē koncepciju izstrādi attiecībā uz: lidojumu plānošanu un darbības stratēģisko plānošanu; plānošanu lidojuma laikā; trajektorijas dinamisku atjaunināšanu lidojuma laikā; un analīzi un arhivēšanu pēc lidojuma. Šādas koordinācijas mērķis ir vispārēji savstarpēji savietojamas un kopīgas veikspējas prasības.

D. Puses koordinējas saistībā ar pieprasījuma un kapacitātes līdzsvarošanas koncepcijām, satiksmes sinhronizāciju un konfliktu pārvaldības lietojumprogrammām. Šāda koordinācija ietver informācijas apmaiņu par pamatā esošu uz gaisa un zemes informāciju balstītu trajektoriju prognozēšanu un tās integrēšanu sistēmās un darbības procedūrās, panākot vispārēji savstarpēji savietojamus un kopīgus veikspējas risinājumus.

E. Puses koordinējas saistībā ar darbības metožu, procedūru un tehnoloģiju prasību izstrādi, lai UAS operācijas integrētu civilo instrumentālo lidojumu noteikumu gaisa telpā, panākot vispārēji savstarpēji savietojamus un kopīgus veikspējas risinājumus. Šādas koordinācijas mērķis ir panākt UAS operāciju drošu integrāciju gaisa telpā, kur notiek pilotu vadītas civilās operācijas.

III pants

Vadība un īstenošana

A. Saskaņā ar šo pievienoto dokumentu īstenoto darbu vada atbilstīgi 1. papildinājuma V panta noteikumiem. Trajektoriju vadības darbību detalizētāku administrēšanu Puses nosaka kopīgā administrēšanas dokumentā, ko apstiprina saskaņā ar 1. papildinājumu izveidotā Koordinācijas komiteja. Šajā dokumentā apraksta katra atsevišķā uzdevuma veidus, pienākumus, atbildību un dalībniekus, kā arī trajektoriju vadības darbību darba procesus.

B. Saskaņā ar šo pievienoto dokumentu veicamo darbu sīkāk sadala atsevišķās vai grupu trajektoriju vadības darbībās. Saskaņā ar 1. papildinājumu izveidotās Koordinācijas komitejas apstiprinātā darba dokumentā sīki izklāsta atsevišķo vai grupas trajektoriju vadības darbību darba tvērumu. nosaka abu Pušu tehniskā darba kontaktpersonas; un apraksta katras darbības saikni ar citām darbībām.

IV pants

Finansējums

Katra Puse sedz tā darba izmaksas, ko tā veic saskaņā ar šo pievienoto dokumentu.

V pants

Intelektuālā īpašuma tiesības

Piemēro memoranda VIII pantā "Intelektuālā īpašuma tiesības" izklāstītos noteikumus. Tomēr, ja Pusei ir jāpieklūst otras Puses intelektuālajam īpašumam, lai izmantotu abu Pušu kopīgi radīto intelektuālo īpašumu saskaņā ar šo pievienoto dokumentu, īpašnieks šādu piekļuvi piešķir saskaņā ar memoranda VIII panta B punktā izklāstītajiem nosacījumiem, ja vien Puses nav izņēmuma kārtā vienojušās par stingrākiem nosacījumiem attiecībā uz šādām piekļuves tiesībām.

VI pants

Kontaktpunkti

Puses viena otru informē par saviem attiecīgajiem kontaktpunktiem saskaņā ar šo pievienoto dokumentu veicamo trajektoriju vadības darbību tehniskajai koordinēšanai un vadībai.

---

1. pielikuma 1. papildinājuma 4. pievienotais dokuments**Sadarbības memorands NAT-I-9406A starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību****SESAR-NextGen sadarbība CNS un sadarbības gaisā jomā vispārējas sadarbības nolūkā***I pants***Mērķis**

A. Šajā saprašanās memoranda NAT-I-9406A starp Amerikas Savienotajām Valstīm ("ASV") un Eiropas Savienību ("ES") ("memorands") 1. pielikuma 1. papildinājuma 4. pievienotajā dokumentā ("1. papildinājums") ir paredzēti noteikumi sadarbībai sakaru, navigācijas un novērošanas (CNS) un sadarbības gaisā darbībās ("CNS un sadarbības gaisā darbības") NextGen un SESAR programmu vispārējas savstarpējas savietojamības nolūkā.

B. Šajā pievienotajā dokumentā:

- 1) ir aprakstīts veicamais darbs; un
- 2) norādīti izņēmumi attiecībā uz memoranda VIII pantā paredzētajiem intelektuālā īpašuma tiesību noteikumiem.

*II pants***Darbības joma**

ASV un ES ("Puses") vienojas pēc vajadzības koordinēt darbības, kas ietver CNS un sadarbības gaisā darbības, jo īpaši saistībā ar turpmākajos punktos izklāstītajām darbībām. Federālā aviācijas administrācija ("FAA") īsteno šo pievienoto dokumentu ASV vārdā. Eiropas Komisija īsteno šo pievienoto dokumentu ES vārdā un šajā nolūkā var norīkot SESAR kopuzņēmumu īstenot sadarbību saskaņā ar šo pievienoto dokumentu.

A. Sakari

1. Puses strādā, lai nodrošinātu nākotnes sakaru tehnoloģiju savstarpēju savietojamību, un šādas tehnoloģijas ietver:
  - a) gaisa/zemes un gaisa/gaisa datu posma pakalpojumus;
  - b) apakštīklus, tostarp sauszemes sistēmu (piemēram, L-joslas digitālu aeronavigācijas sakaru sistēmu), tuvdarbības liela joslas platuma lidostas centrētu sistēmu (t. i., aeronavigācijas mobilu lidostas sakaru sistēmu), nākotnes satelītsakaru risinājumus un sakaru sistēmu pārvaldības funkcijas (piemēram, vairākposmu pārvaldību, pakalpojumu kvalitātes pārvaldību un drošību); un
  - c) militāro gaisa kuģu iespējamu savstarpēju savienojumu ar gaisa satiksmes pārvaldības sistēmu ar militārā datu posma starpniecību.
2. Puses koordinējas, lai nodrošinātu radiofrekvenču spektra efektīvu izmantošanu un lai jaunās tehnoloģijas neskartu kaitīgi traucējumi.
3. Puses arī koordinē savu pieeju aviācijas elektronikas izstrādei, jo īpaši elastīgas sakaru arhitektūras izstrādei, izmantojot, piemēram, ar programmatūru definētus radio izmantošanai uz gaisa klāja.

B. Navigācija

Puses strādā, lai nodrošinātu savstarpēji savietojamu navigācijas infrastruktūru nolūkā atbalstīt noteiktas precizitātes navigācijas procedūras maršrutā un termināla manevrēšanas zonā, ņemot vērā zemes navigācijas infrastruktūras (piemēram, VOR) racionalizēšanas iespējas. Pušu koordinēšanās saistībā ar navigācijas infrastruktūras savstarpējo savietojamību:

- 1) balstās uz risinājumiem saistībā ar globālās navigācijas satelītu sistēmas konstelāciju;

- 2) pievēršas kopīgiem risinājumiem precīzas nolaišanās un neprecīzas nolaišanās gadījumiem, izmantojot zemes vai satelīta funkcionālā papildinājuma sistēmas; un
- 3) ietver pieeju koordinēšanu attiecībā uz daudzmodu uztvērēja aviācijas elektronikas izstrādi.

C. Novērošana

1. Puses strādā, lai nodrošinātu savu attiecīgo automatiskās atkarīgās novērošanas pārraidīšanas (ADS-B) attīstības plānu konsekveni, vienlaikus atbalstot gan zemes novērošanas lietojumprogrammas, gan lidmašīnu distancēšanas palīdzības sistēmas (ASAS), pilnveidojot ADS-B ziņošanas/uztveršanas spēju.
2. Puses var apsvērt iespējas, lai i) pagarinātu iespējošanas 1090 ADS-B sistēmas darbību; un ii) izveidotu jaunu ADS-B sistēmu.

D. Sadarbspēja gaisā

1. Puses strādā, lai nodrošinātu aviācijas elektroniskas ceļvežu izstrādes darbību saskaņošanu SESAR un NextGen, lai paredzētu konsekventus aviācijas elektronikas standartus, kas atbilst gan SESAR, gan NextGen vajadzībām.
2. Puses koordinējas, lai izveidotu funkcionālu arhitektūru, kas atbalsta gan SESAR, gan NextGen koncepcijas elementus (piemēram, četrdimensiju operācijas, lidmašīnu sadursmes novēršanas sistēmu (ACAS) un ASAS funkcijas), kā arī to iespējamību (piemēram, CNS), un ko var instancēt vairākās fiziskās gaisa kuģa platformās (piemēram, maģistrālajā, reģionālajā, vispārējā aviācijā, militārajā), ņemot vērā aspektus gan saistībā ar nākotnes uzstādīšanu, gan uzstādīšanu pēc nodošanas ekspluatācijā.

E. Radiofrekvenču spektrs

Puses:

- 1) koordinē spektra ziņā efektīvu CNS sistēmu izstrādi; un
- 2) sadarbojas, lai pasargātu aeronavigācijas radiofrekvenču spektru pret kaitīgiem traucējumiem, kā arī nodrošinātu vajadzīgā spektra pieejamību pašreizējo un turpmāku CNS sistēmu darbībai.

III pants

Vadība un īstenošana

A. Saskaņā ar šo pievienoto dokumentu īstenoto darbu vada saskaņā ar 1. papildinājuma V panta noteikumiem. CNS un sadarbības gaisā darbību detalizētāku administrēšanu Puse nosaka kopīgā administrēšanas dokumentā, ko apstiprina saskaņā ar 1. papildinājumu izveidotā Koordinācijas komiteja. Šajā dokumentā apraksta katra atsevišķā uzdevuma veidus, pienākumus, atbildību un dalībniekus, kā arī CNS un sadarbības gaisā darbību darba procesus.

B. Saskaņā ar šo pievienoto dokumentu veicamo darbu sīkāk sadala atsevišķās vai grupu CNS un sadarbības gaisā darbībās. Saskaņā ar 1. papildinājumu izveidotās Koordinācijas komitejas apstiprinātā darba dokumentā sīki izklāsta atsevišķo vai grupas CNS un sadarbības gaisā darbību darba tvērumu, nosaka abu Pušu tehniskā darba kontakt-personas; un apraksta katras darbības saikni ar citām darbībām.

IV pants

Finansējums

Katra Puse sedz tā darba izmaksas, ko tā veic saskaņā ar šo pievienoto dokumentu.

*V pants***Intelektuālā īpašuma tiesības**

Piemēro memoranda VIII pantā "Intelektuālā īpašuma tiesības" izklāstītos noteikumus. Tomēr, ja Pusei ir jāpiekļūst otras Puses intelektuālajam īpašumam, lai izmantotu abu Pušu kopīgi radīto intelektuālo īpašumu saskaņā ar šo pievienoto dokumentu, īpašnieks šādu piekļuvi piešķir saskaņā ar memoranda VIII panta B punktā izklāstītajiem nosacījumiem, ja vien Puses nav izņēmuma kārtā vienojušās par stingrākiem nosacījumiem attiecībā uz šādām piekļuves tiesībām.

*VI pants***Kontaktpunkti**

Puses viena otru informē par saviem attiecīgajiem kontaktpunktiem saskaņā ar šo pievienoto dokumentu veicamo CNS un sadarbības gaisā darbību tehniskajai koordinēšanai un vadībai.

---

1. pielikuma 1. papildinājuma 5. pievienotais dokuments**Sadarbības memorands NAT-I-9406A starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību****SESAR-NextGen sadarbība kopīgo projektu jomā vispārējās sadarbības nolūkā***I pants***Mērķis**

A. Šajā saprašanās memoranda NAT-I-9406A starp Amerikas Savienotajām Valstīm ("ASV") un Eiropas Savienību ("ES") ("memorands") 1. pielikuma 1. papildinājuma 5. pievienotajā dokumentā ("1. papildinājums") ir paredzēti noteikumi sadarbībai sadarbības projektu jomā NextGen un SESAR programmu vispārējās savstarpējās savietojamības nolūkā.

B. Šajā pievienotajā dokumentā:

- 1) ir aprakstīts veicamais darbs; un
- 2) norādīti izņēmumi attiecībā uz memoranda VIII pantā paredzētajiem intelektuālā īpašuma tiesību noteikumiem.

*II pants***Darbības joma**

ASV un ES ("Puses") vienojas pēc vajadzības koordinēties saistībā ar vairākiem sadarbības projektiem, jo īpaši, bet ne tikai, saistībā ar nākamajos punktos aprakstītajām darbībām. Federālā aviācijas administrācija ("FAA") īsteno šo pievienoto dokumentu ASV vārdā. Eiropas Komisija īsteno šo pievienoto dokumentu ES vārdā un šajā nolūkā var norīkot SESAR kopuzņēmumu īstenot sadarbību saskaņā ar šo pievienoto dokumentu.

A. Puses vienojas, ka saskaņā ar šo pievienoto dokumentu īstenoto sadarbības projektu mērķis ir uzlabot transatlantisko lidojumu veiktspēju, koncentrējot uzmanību uz tehnoloģiju un procedūru izstrādi aviācijas lietotājiem. Šī sadarbība ļauj arī apkopot datus, kas sniedz iespēju standartizēt analīzi un metriku.

B. Puses sadarbojas saistībā ar Atlantijas sadarbības iniciatīvu, lai samazinātu emisijas ("AIRE nolīgums"), nolūkā paātrināt videi nekaitīgu gaisa satiksmes pārvaldības risinājumu izvērsšanu. Sadarbība var ietvert (bet ne tikai) informācijas apmaiņu par paraugpraksi, kopīgu programmu plānošanu un, kad iespējams, kopīgu vai koordinētu pirmso-perācijas apstiprināšanas projektu īstenošanu.

*III pants***Vadība un īstenošana**

A. Saskaņā ar šo pievienoto dokumentu īstenoto darbu vada saskaņā ar 1. papildinājuma V panta noteikumiem. Sadarbības projektu detalizētāku administrēšanu Puses nosaka kopīgā administrēšanas dokumentā, ko apstiprina saskaņā ar 1. papildinājumu izveidotā Koordinācijas komiteja. Šajā dokumentā apraksta katra atsevišķā uzdevuma veidus, pienākumus, atbildību un dalībniekus, kā arī sadarbības projektu darba procesus.

B. Saskaņā ar šo pievienoto dokumentu veicamo darbu sīkāk sadala atsevišķos vai grupu sadarbības projektos. Saskaņā ar 1. papildinājumu izveidotās Koordinācijas komitejas apstiprinātā darba dokumentā sīki izklāsta atsevišķo vai grupas sadarbības projektu darbības jomu; nosaka abu Pušu tehniskā darba kontaktpersonas; un apraksta katras darbības saikni ar citām darbībām.

*IV pants***Finansējums**

Katra Puse sedz tā darba izmaksas, ko tā veic saskaņā ar šo pievienoto dokumentu.

*V pants***Intelektuālā īpašuma tiesības**

Piemēro memoranda VIII pantā "Intelektuālā īpašuma tiesības" izklāstītos noteikumus. Tomēr, ja Pusei ir jāpiekļūst otras Puses intelektuālajam īpašumam, lai izmantotu abu Pušu kopīgi radīto intelektuālo īpašumu saskaņā ar šo pievienoto dokumentu, īpašnieks šādu piekļuvi piešķir saskaņā ar memoranda VIII panta B punktā izklāstītajiem nosacījumiem, ja vien Puses nav izņēmuma kārtā vienojušās par stingrākiem nosacījumiem attiecībā uz šādām piekļuves tiesībām.

*VI pants***Kontaktpunkti**

Puses viena otru informē par saviem attiecīgajiem kontaktpunktiem saskaņā ar šo pievienoto dokumentu īstenojamo sadarbības projektu tehniskajai koordinēšanai un vadībai.

---

1. pielikuma 2. papildinājums

Sadarbības memorands NAT-I-9406A starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību

Sadarbība gaisa satiksmes pārvaldības veikspējas novērtēšanas jomā

I pants

Mērķis

Šā papildinājuma mērķis ir īstenot sadarbības memoranda NAT-I-9406A starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību ("memorands") 1. pielikumu, paredzot sadarbības noteikumus, lai izstrādātu salīdzināmus darbības veikspējas pasākumus, tostarp pasākumus attiecībā uz pieejas "no vārtiem līdz vārtiem" darbības veikspēju un izmaksu lietderību, kā arī uz gaisa satiksmes pārvaldības (ATM) sistēmas ietekmi uz degvielas patēriņa efektivitāti. Salīdzināmi pasākumi un metodika ir nozares vienprātības un sadarbības svarīgākais elements. Šis darbs ir turpinājums ASV un Eiropas ziņojumiem, kuros salīdzināta ar ATM saistītu darbību veikspēja, kurus izstrādājusi Federālā aviācijas administrācija (FAA) un Eiropas Aeronavigācijas drošības organizācija (Eirokontrolle) un kurus pirmo reizi publicēja 2009. gadā.

II pants

Principi

Sadarbības pasākumus saskaņā ar šo papildinājumu īsteno uz savstarpības pamata saskaņā ar principiem, kas izklāstīti memoranda I panta C punktā.

Saskaņā ar šā papildinājuma IV pantu izveidotā Veikspējas analīzes pārskatīšanas komiteja (PARC) uzrauga šā papildinājuma īstenošanu. PARC var, ievērojot šā papildinājuma IV pantu, ierosināt pievienot dokumentus par identificētajām jomām.

III pants

Darbības joma

A. Darbības joma ir palīdzēt izveidot kopīgu satvaru ATM veikspējas novērtēšanai. Darbs var ietvert (bet ne tikai) šā panta A punkta 1. un 2. apakšpunktā noteiktās darbības:

- 1) kopīgu definīciju un datu izstrāde, lai sekmētu izglītojošu informācijas apmaiņu par katras Puses ATM veikspējas novērtēšanas sarežģījumiem un sekmīgiem piemēriem;
- 2) standarta metodoloģijas izstrāde nolūkā novērtēt darbības veikspēju, kas atbalsta kopīgas aktuālās jomas; minētajās izstrādes darbībās izmantos Eiropas Savienībā un Amerikas Savienotajās Valstīs pašlaik piemērotos veikspējas satvarus.

B. Puses pēc vajadzības uz savstarpības pamata vai nu individuāli, vai kopīgi koplietošanas nolūkā sagatavo analīzi un ziņojumus, kas vērsti uz kopīgu metodoloģiju, lai iegūtu salīdzināmus rezultātus saskaņā ar šādiem norādījumiem:

- 1) rezultāti balstās uz 2009. gada FAA un Eirokontroles kopīgo ziņojumu, kurā salīdzināta ATM darbības veikspēja;
- 2) analīze ietver detalizētu kavējumu un degvielas patēriņa efektivitātes sadalījumu pēc lidojuma posma (vārti, manevrēšana, izlietošana, kreisēšana un nolaišanās);
- 3) rezultāti ietver iekārtas līmeņa veikspēju, ciktāl Puses to uzskata par atbilstīgu saskaņā ar pašreizējiem FAA un Eirokontroles ziņojumiem;
- 4) analīzes sagatavošanas laikā Puses koplieto datus un detalizētas metodes, lai nodrošinātu metožu konsekveci; un
- 5) analīzē pēc vajadzības identificē cēloņfaktoros, kas rada veikspējas atšķirības, ietverot laika apstākļus, grafiku izstrādes praksi un ATM tehnoloģijas un procedūras.

C. Puses vienojas, ka nākotnē sadarbība var ietvert gaisa navigācijas pakalpojumu izmaksu sadalījumu un saistīto izmaksu lietderības metriku.

D. Puses sagaida, ka kopīgas analīzes vai periodisku ziņojumu par panākto veikspēju sagatavošana būs nepārtraukts process. Puses vienojas publiskot šā darba rezultātus, ja vien Puses kopīgi nepieņem citādu lēmumu, ciktāl tas atbilst piemērojamiem tiesību aktiem.

IV pants

Pārvaldība

Atkarībā no līdzekļu pieejamības Puses izveido un vada projektus un pasākumus un nodrošina, ka veicamais darbs ir nemitīgi vērst uz rezultātiem, pragmatisks, savlaicīgs un nodrošina sinerģiju, izvairoties no dublēšanās. Šajā nolūkā izveido Veikspējas analīzes pārskatīšanas komiteju (PARC):

- A. ko kopīgi vada viens pārstāvis no FAA un viens pārstāvis no Eiropas Komisijas vai to attiecīgi norīkotie darbinieki;
- B. kas sastāv no vienāda skaita dalībnieku, kurus norīkojusi FAA un Eiropas Komisija;
- C. kas sanāk kopā vismaz reizi gadā, lai:
  - 1) pārraudzītu šā papildinājuma III pantā noteiktās darbības;
  - 2) novērtētu sasniegtos rezultātus;
  - 3) sagatavotu jaunu projektu vai kopīgu darbību priekšlikumus, kas kļūst par šā papildinājuma pievienotajiem dokumentiem vai pievienoto dokumentu grozījumiem un ko PARC iesniedz saskaņā ar memoranda 1. pielikuma IV panta izveidotajai izpildkomitejai pieņemšanai;
  - 4) ja nepieciešams, konsultētos par nozaru līdzdalības mehānismiem vai uzdotu saskaņā ar memoranda 1. pielikuma IV pantu izveidotajai izpildkomitejai jautājumus par darbībām saskaņā ar šo papildinājumu; un
  - 5) kas pirms publicēšanas vai izplatīšanas apstiprina šā papildinājuma III pielikumā minēto periodisko analīzi un ziņojumus;
- D. kas paredz savas darba procedūras; visus lēmumus vienprātīgi pieņem līdzpriekšsēdētāji; lēmumi ir rakstiski, un tos paraksta līdzpriekšsēdētāji vai to attiecīgi norīkotie darbinieki;
- E. kas ziņo izpildkomitejai;
- F. kas pēc vajadzības izveido konkrētiem projektiem vai pasākumiem paredzētas darba grupas saskaņā ar šo papildinājumu; katrā darba grupā ir atbilstīgs un ierobežots Pušu dalībnieku skaits; darba grupas sanāk pēc vajadzības, tās ievēro PARC norādījumus un regulāri atskaitās tai.

V pants

Imunitāte un atbildība

Attiecībā uz imunitātes un atbildības jautājumiem, kas saistīti ar pasākumiem saskaņā ar šo papildinājumu attiecīgajā pievienotajā dokumentā, Puses rīkojas atbilstīgi.

VI pants

Īstenošana

- A. Viss darbs, kas veikts saskaņā ar šo papildinājumu, tiek pēc vajadzības aprakstīts pievienotos dokumentos, kuri pēc to stāšanās spēkā kļūst par šā papildinājuma daļu.
- B. Katrā pievienotajā dokumentā apraksta veicamo darbu, tostarp darba veikšanas vietu un plānoto laiku; personālu un citus resursus, kas nepieciešami darba veikšanai; aplēstās izmaksas; un jebkādu citu noderīgu informāciju, kas attiecas uz darbu.

*VII pants***Finanšu noteikumi**

Ja vien šā papildinājuma pievienotajā dokumentā nav noteikts citādi, katra Puse sedz sevis īstenoto pasākumu izmaksas.

*VIII pants***Kontaktpunkti**

Šā papildinājuma koordinācijai un pārvaldībai izraudzītās iestādes ir:

A. Amerikas Savienoto Valstu vārdā –

*Federal Aviation Administration
Office of International Affairs
Africa, Europe & Middle East Office, AEU-10
Wilbur Wright Bldg., 6th Floor, East
600 Independence Avenue, SW
Washington, D.C. 20591 – USA
Tālrunis: + 1 202-267-1000
Fakss: + 1 202-267-7198*

B. Eiropas Savienības vārdā –

*Directorate for Aviation and International Transport Affairs
Directorate-General for Mobility and Transport
European Commission
Rue De Mot 24
1040 Brussels, Belgium
Tālrunis: + 32 2 296 84 30*

*IX pants***Izbeigšana**

Šā papildinājuma izbeigšana izbeidz arī visus pievienotos dokumentus, kurus Puses pieņēmušas, ievērojot šo papildinājumu.

---

1. pielikuma 3. papildinājums

Sadarbības memorands NAT-I-9406A starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību

SESAR-NextGen sadarbība izvēšanas darbību un vispārējās sadarbības jomā

I pants

Mērķis

Šā papildinājuma mērķis ir īstenot sadarbības memoranda NAT-I-9406A starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienību ("memorands") 1. pielikumu, paredzot noteikumus, ar kādiem Puses veido sadarbību, lai nodrošinātu izvēšanas programmu un projektu vispārēju savstarpēju sadarbību starp to attiecīgajām gaisa satiksmes pārvaldības (ATM) modernizācijas programmām, *NextGen* un *SESAR*, ņemot vērā civilo un militāro gaisa telpas izmantotāju intereses.

II pants

Principi

Sadarbības pasākumus saskaņā ar šo papildinājumu īsteno uz savstarpības pamata saskaņā ar principiem, kas izklāstīti memoranda I panta C punktā. Saskaņā ar šā papildinājuma IV pantu izveidota Izvēšanas koordinācijas komiteja (DCOM) uzrauga šā papildinājuma īstenošanu un identificē jomas, kas sniedz īpašas līdzdalības iespējas katras Puses konsultatīvajās struktūrās, iniciatīvās un programmās un projektos. DCOM var, ievērojot šā papildinājuma IV pantu, ierosināt pievienot dokumentus par identificētajām jomām.

III pants

Darbības joma

A. Darbības joma ir veicināt savstarpējas savietojamības sekmēšanu attiecībā uz Pušu ATM izvēšanas darbībām. Darbības var ietvert, bet neaprobežojas ar darbībām, kas izklāstītas šā panta A punkta 1. līdz 3. apakšpunktā.

1. Sadarbības vispārīgās jomas:

- a) informācijas un viedokļu apmaiņa ATM izvēšanai (īstenošanai) vajadzīgo standartu un procedūru vispārējās saskaņošanas jomā;
- b) informācijas apmaiņa par *NextGen* un *SESAR* īstenošanas plāniem, lai noteiktu īstenošanas prioritātes un sinerģiju;
- c) darbības procedūru saskaņošana, darbības apmācība un tehniskās prasības;
- d) standartu īstenošanas saskaņošana;
- e) ar savstarpēju savietojamību saistīto īstenošanas darbību sinhronizēšana, kad tas ir iespējams;
- f) iespējamo trūkumu un vajadzību noteikšana saistībā ar nozares standartiem;
- g) iespējamo trūkumu, risku, problēmu un iespēju noteikšana saistībā ar savstarpēju savietojamību un vispārēju saskaņošanu un informācijas apmaiņa par iespējamām ieteicamām mazināšanas darbībām;
- h) risku, problēmu, prioritāšu un iespēju noteikšana, lai laikus plānotu īstenošanu, un iespējamo mazināšanas stratēģiju apmaiņa;
- i) risku, problēmu un iespēju uzraudzīšana un attiecīgo darbību konstatējumu apmaiņa starp Pusēm;
- j) sekmīgas prakses noteikšana ATM modernizācijas un saskaņošanas jomā un darbību statusa uzraudzīšana, lai nodrošinātu šādas sekmes;

- k) paraugprakses un gūtās pieredzes apmaiņa gan operāciju, gan projektu vadības jomā darbību īstenošanas gaitā;
- l) darbījumu darbības un investīciju lēmumi;
- m) informācijas apmaiņa par transversāliem jautājumiem saistībā ar attiecīgajiem izvēšanas apsvērumiem, tostarp, bet ne tikai, ar Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas (ICAO) īstenošanas jautājumiem; tehnisko centienu koordinācija, lai atbalstītu ATM noteikumus un īstenošanas darbības pasaules un ICAO mērogā; un
- n) pilna darbību perspektīvas un pilna darbību stratēģiju novērtējums no izvēšanas skatpunkta.

2. Sadarbības programmatiskās pamatjomas:

- a) sakari, navigācija un novērošana (CNS), tostarp datu saziņa (ASV)/datu kopas pakalpojumi (ES);
- b) informācijas vadība, tostarp sistēmu aptverošas informācijas vadības (SWIM) sadarbība (ASV)/(ES), kas ietver:
  - SWIM pārvaldību,
  - SWIM standartu izmantošanu,
  - SWIM pakalpojumu izmantošanu;
- c) atlidošanas pārvaldība, tostarp uz laiku balstīta plūsmas pārvaldība (TBFM – ASV)/atlidošanas pārvaldība (AMAN – ES);
- d) programmu veikspējas novērtējums; un stimulu mehānismi, kas atbalsta īstenošanu.

Katrai programmatiskajai pamatjomai apzina un apraksta saskaņošanas riskus, problēmas un iespējas un, ja iespējams, izstrādā priekšlikumus šo jautājumu risināšanai. DCOM var noteikt jaunas turpmākās sadarbības jomas saskaņā ar šā papildinājuma IV pantu.

3. Sadarbības projekti

Sadarbības projekti ietver jomas, ko uzskata par vajadzīgām, lai mazinātu ar īstenošanu saistītos savstarpējas savietojamības un saskaņošanas riskus. Sadarbības projekti var ietvert *ad-hoc* projektus, par kuriem Puses pieņem lēmumu, ka ir nepieciešama fokusēta koordinācija vai sinhronizēšana.

B. Puses pēc vajadzības uz savstarpības pamata vai nu individuāli, vai kopīgi koplietošanas nolūkā sagatavo analīzi un ziņojumus, aprakstot savas izvēšanas programmas, projektus un darbības, kas saistītas ar ATM tehniskajiem un darbības aspektiem.

IV pants

Pārvaldība

Atkarībā no līdzekļu pieejamības Puses izveido un vada projektus un pasākumus un nodrošina, ka veicamais darbs ir nemitīgi vērst uz rezultātiem, pragmatisks, savlaicīgs un nodrošina sinerģiju, izvairoties no dublēšanās. Šajā nolūkā izveido Izvēšanas koordinācijas komiteju (DCOM):

- A. ko kopīgi vada viens pārstāvis no Federālās aviācijas administrācijas (FAA) un viens pārstāvis no Eiropas Komisijas vai to attiecīgi norīkoti darbinieki;
- B. kas sastāv no atbilstīga skaita dalībnieku, kurus norīkojusi FAA un Eiropas Komisija;
- C. kas sanāk kopā vismaz divreiz gadā, lai:
  - 1) pārbaudītu šā papildinājuma III pantā noteiktās darbības;
  - 2) izvērtētu sasniegtos rezultātus;
  - 3) pēc vajadzības ierosinātu jaunu projektu un pasākumu uzsākšanu;
  - 4) izstrādātu priekšlikumus šā papildinājuma pievienotajiem dokumentiem vai šo pievienoto dokumentu grozījumus, ko DCOM iesniedz saskaņā ar memoranda 1. pielikuma IV panta izveidotajai izpildkomitejai pieņemšanai; un
  - 5) uzraudzītu un nodrošinātu šā papildinājuma īstenošanas efektivitāti un, ja nepieciešams, konsultētos par nozaru līdzdalības mehānismiem vai uzdotu jautājumus izpildkomitejai;

- D. kas paredz savas darba procedūras; visus lēmumus vienprātīgi pieņem līdzpriekšsēdētāji; lēmumi ir rakstiski, un tos paraksta līdzpriekšsēdētāji vai to attiecīgi norīkoti darbinieki;
- E. kas ziņo izpildkomitejai;
- F. kas pēc vajadzības izveido konkrētiem projektiem vai pasākumiem paredzētas darba grupas saskaņā ar šo papildinājumu; katrā darba grupā ir atbilstīgs un ierobežots Pušu dalībnieku skaits; darba grupas sanāk pēc vajadzības, tās ievēro DCOM norādījumus un regulāri atskaitās tai.

V pants

Imunitāte un atbildība

Attiecībā uz imunitātes un atbildības jautājumiem, kas saistīti ar pasākumiem saskaņā ar šo papildinājumu attiecīgajā pievienotajā dokumentā, Puses rīkojas atbilstīgi.

VI pants

Īstenošana

- A. Viss darbs, kas veikts saskaņā ar šo papildinājumu, tiek aprakstīts pievienotos dokumentos, kuri pēc to stāšanās spēkā kļūst par šā papildinājuma daļu.
- B. Katrā pievienotajā dokumentā norāda darba aprakstu, kas jāveic Pusēm vai darba grupām, ko tās norīko veikt darbu, tostarp: darba veikšanas vietu un plānoto laiku; personālu un citus resursus, kas nepieciešami darba veikšanai; aplēstās izmaksas; un jebkādu citu noderīgu informāciju, kas attiecas uz darbu.

VII pants

Finanšu noteikumi

Ja vien šā papildinājuma pievienotajā dokumentā nav noteikts citādi, katra Puse sedz sevis īstenoto pasākumu izmaksas.

VIII pants

Kontaktpunkti

- A. Šā papildinājuma koordinācijai un pārvaldībai izraudzītās iestādes ir:

1. Amerikas Savienoto Valstu vārdā –

*Federal Aviation Administration
Office of International Affairs
Africa, Europe & Middle East Office, AEU
Wilbur Wright Bldg., 6th Floor, East
600 Independence Avenue, SW
Washington, D.C. 20591 – USA
Tālrunis: + 1 202-267-1000
Fakss: + 1 202-267-7198*

2. Eiropas Savienības vārdā –

*European Commission
Directorate-General for Mobility and Transport
Directorate for Aviation
Single European Sky Unit
Rue De Mot 24
1040 Brussels, Belgium
Tālrunis: + 32 2 296 84 30*

- B. Tehnisko programmu kontaktpunktus īpašām darbībām nosaka, kā norādīts šā papildinājuma pievienotajos dokumentos.

*IX pants***Izbeigšana**

Šā papildinājuma izbeigšana izbeidz arī visus pievienotos dokumentus, kurus Puses pieņēmušas, ievērojot šo papildinājumu.
